Torpaqların münbitliyi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Bu Qanun Azərbaycan Respublikasında dövlət, bələdiyyə və xüsusi mülkiyyətdə olan torpaqların münbitliyinin bərpasının, artırılmasının və mühafizəsinin hüquqi əsaslarını müəyyən edir.

I fəsil

ƏSAS MÜDDƏALAR

Maddə 1. **Əsas anlayışlar**

Bu Qanunda istifadə edilən anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

torpaqların münbitliyi - torpağın əlverişli morfoloji, fiziki-kimyəvi, mexaniki və bioloji şəraitdə bitkiləri qida elementləri, rütubət ehtiyatı və onların həyatı üçün digər vacib maddələrlə müntəzəm təmin etmə qabiliyyəti;

torpaqların münbitliyinin təmin olunması - torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində həyata keçirilən hüquqi, iqtisadi və təşkilati tədbirlər sistemi;

torpaqların münbitliyinin bərpası - təbii və antropogen proseslərin zərərli təsiri nəticəsində torpaqların itirilmiş münbitliyini yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə həyata keçirilən aqrotexniki, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər kompleks tədbirlər sistemi;

torpaqların münbitliyinin artırılması - düzgün becərilməməsi nəticəsində təbii münbitliyi aşağı düşmüş torpaqların münbitliyinin yüksəldilməsi sahəsində aparılan aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər kompleks tədbirlər sistemi;

torpaqların münbitliyinin mühafizəsi - hazırda təsərrüfat dövriyyəsində olan, habelə münbitliyi bərpa edilmiş və yaxşılaşdırılmış torpaqların münbitliyinin qorunub saxlanmasına yönəldilmiş aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər kompleks tədbirlər sistemi;

torpaqların çirklənməsi - insanların sağlamlığına, ətraf mühitə və torpağın münbitlik xassələrinə zərərli təsir göstərəcək miqdarda müxtəlif mənşəli kimyəvi birləşmələrin, ağır metalların, radioaktiv elementlərin, məişət və istehsalat tullantılarının, patogen və digər zərərli orqanizmlərin torpaqlarda toplanma prosesi;

əkin yeri *- torpaqların məqsədli təyinatı və hüquqi rejiminə uyğun olaraq əkin üçün nəzərdə tutulan kənd təsərrüfatı yeri.*[1]

Maddə 2. **Torpaqların münbitliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi**

Torpaqların münbitliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi bu Qanundan, bu Qanunla əlaqədar qəbul edilmiş normativ hüquqi aktlardan, habelə Azərbaycan Respublikasının torpaq qanunvericiliyindən ibarətdir.

Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi ilə əlaqədar meydana çıxan yerin təki, meşə, su, bitki və heyvanlar aləmi, mədəni və təbii landşaftlar, habelə mülkiyyət, əmlak və digər münasibətlər bu Qanunla yanaşı Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericilik aktları ilə tənzimlənir.

M a d d ə 3 . **Torpaqların münbitliyi haqqında qanunvericiliyin məqsəd və vəzifələri**

Torpaqların münbitliyi haqqında qanunvericiliyin məqsədi Azərbaycan Respublikasında mülkiyyət formasından asılı olmayaraq torpaqların təbii münbitlik xassələrinin bərpası, artırılması və mühafizəsinin dövlət tənzimlənməsinin ümumi qaydalarını müəyyən etməkdir.

Torpaqların münbitliyi haqqında qanunvericiliyin vəzifələri torpaqların səmərəli istifadəsi üçün əlverişli şərait yaradılması, az məhsuldar və istifadəsiz torpaqların münbitliyini yaxşılaşdırmaqla təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb etməkdir.

M a d d ə 4 . **Münbitliyi təmin olunan torpaqlar**

Məqsədli istifadəsinə və hüquqi rejiminə görə münbitliyi təmin olunan torpaqlara kənd təsərrüfatı təyinatlı, kənd təsərrüfatı ehtiyacları üçün istifadə olunan və oluna bilən az yararlı və yararsız torpaqlar daxildir.

Torpaqların kənd təsərrüfatı ehtiyacları üçün yararlı olub-olmadığı Azərbaycan Respublikasının torpaq qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

Başqa kateqoriyalara aid edilmiş torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi qaydaları Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericilik aktlarının tələbləri nəzərə alınmaqla bu Qanunla tənzimlənir.

M a d d ə 5 . **Torpaqların münbitliyinin təmin olunmasının əsas prinsipləri**

Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi aşağıdakı prinsiplərə əsaslanır:

torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində dövlət tənzimlənməsinin və nəzarətinin zəruriliyi;

torpaqların münbitliyinin bərpasının, artırılmasının və mühafizəsinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş standartlar, normalar, qaydalar, reqlamentlər və digər normativ sənədlər əsasında aparılması;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində vahid elmi-texniki və investisiya siyasətinin həyata keçirilməsi;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində həyata keçirilən aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər tədbirlərin ətraf mühitin mühafizəsi ilə əlaqələndirilməsi və uzadılması.

II fəsil
TORPAQLARIN MÜNBİTLİYİNİN BƏRPASI, ARTIRILMASI VƏ MÜHAFİZƏSİ SAHƏSİNDƏ İDARƏETMƏ

Maddə 6. Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində idarəetmə sistemi

Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində idarəetmə sisteminə Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, bələdiyyələr, torpaq mülkiyyətçiləri, istifadəçiləri və icarəçiləri daxildir.

Maddə 7. Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində dövlətin vəzifələri

Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində dövlətin vəzifələri aşağıdakılardır:

torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərinin hazırlanması və həyata keçirilməsi;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində standartların, normaların, qaydaların, reqlamentlərin və digər normativ hüquqi aktların hazırlanması, qəbul edilməsi, onlara riayət olunmasına nəzarət edilməsi;

torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində məqsədli dövlət və regional proqramların hazırlanması, təsdiq edilməsi və həyata keçirilməsi;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində vahid elmi-texniki və investisiya siyasətinin həyata keçirilməsi;

dövlət orqanlarının, bələdiyyələrin, torpaq mülkiyyətçilərinin, istifadəçilərinin və icarəçilərinin torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi;

torpaqların münbitlik xassələrini səciyyələndirən göstəricilərin uçotunun və monitorinqinin aparılması;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər kompleks tədbirlərin hazırlanması və həyata keçirilməsi;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində dövlət və regional proqramlar əsasında həyata keçirilən layihə-axtarış, elmi tədqiqat və tətbiq işlərinin maliyyələşdirilməsi;

Azərbaycan Respublikasının torpaq və aqrar qanunvericiliyi ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər vəzifələrin həyata keçirilməsi.

Maddə 8. Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində bələdiyyələrin vəzifələri

Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində bələdiyyələrin vəzifələri aşağıdakılardır:

torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində dövlət siyasətinə əməl etmək;

bələdiyyə mülkiyyətinə aid edilmiş torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində qanunvericiliyə uyğun müvafiq qərarlar qəbul etmək;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində yerli proqramlar hazırlamaq, həyata keçirmək və icrasına nəzarət etmək;

torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində dövlət orqanları və beynəlxalq təşkilatlar qarşısında müvafiq məsələlər qaldırmaq;

yerli büdcələrin tərkibində torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində xərclər müəyyənləşdirmək və onların maliyyələşdirilməsini həyata keçirmək;

öz əraziləri daxilində torpaq mülkiyyətçiləri, istifadəçiləri və icarəçiləri tərəfindən torpaq sahələrində ətraf mühitə və başqalarının torpaqlarına zərərli təsir göstərə bilən tədbirlərin məhdudlaşdırılmasını və dayandırılmasını tələb etmək;

öz səlahiyyətləri daxilində bələdiyyə torpaqlarını səmərəli istifadəsinə və münbitliyinin mühafizəsinə nəzarət etmək;

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə onların səlahiyyətinə aid edilmiş digər vəzifələri həyata keçirmək.

M a d d ə 9. **Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində torpaq mülkiyyətçilərinin, istifadəçilərinin və icarəçilərinin vəzifələri**

Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində torpaq mülkiyyətçilərinin, istifadəçilərinin və icarəçilərinin vəzifələri aşağıdakılardır:

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində müəyyən olunmuş standartlara, normalara, qaydalara, reqlamentlərə və digər normativ hüquqi aktlara riayət etmək;

torpaq sahəsi üzərində hüquqların həyata keçirilməsi zamanı Azərbaycan Respublikasının torpaq qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş öhdəliklərə, məhdudiyyətlərə və servitutlara əməl etmək;

torpaqların texnogen çirklənməsi və tənəzzülə uğraması halları barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarını məlumatlandırmaq;

mülkiyyətində, istifadəsində və icarəsində olan torpaqlarda aqrokimyəvi, fitosanitar, ekoloji və toksikoloji müayinələrin, habelə torpaqların münbitlik xassələrinin göstəricilərinin uçotunun və monitorinqinin aparılmasına şərait yaratmaq;

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş digər vəzifələri həyata keçirmək.

Əkin yerinin yandırılması qadağandır.[2]

III f ə s i l
TORPAQLARIN MÜNBİTLİYİNİN TƏMİN OLUNMASI SAHƏSİNDƏ DÖVLƏT TƏNZİMLƏNMƏSİ

M a d d ə 10. **Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində məqsədli proqramlar**

Torpaqların münbitliyinin təmin olunması üçün məqsədli dövlət, regional və yerli proqramlar hazırlanır və həyata keçirilir.

Məqsədli dövlət və regional proqramların hazırlanması, təsdiqi və yerinə yetirilməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, yerli proqramların hazırlanması, təsdiq edilməsi və yerinə yetirilməsi isə bələdiyyələr tərəfindən həyata keçirilir.

Müvafiq icra hakimiyyəti orqanı hər il torpaqların dövriyyəsi, münbitliyinin vəziyyəti, bərpasına və artırılmasına yönəldilmiş dövlət himayəsi barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanına milli hesabat təqdim edir.

M a d d ə 1 1 . **Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində normalaşdırma**

Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində normalaşdırma torpaqların aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar və eroziyaya qarşı mübarizə tədbirləri üzrə tələblərdir və müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən təsdiq edilmiş dövlət standartları, normaları, qaydaları və reqlamentləri (normalaşdırma tələbləri) vasitəsi ilə həyata keçirilir.

Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində normalaşdırma tələblərinə əməl edilməsi bütün torpaq mülkiyyətçiləri və istifadəçiləri üçün məcburidir.

M a d d ə 1 2 . **Torpaqların münbitlik xassələrinin göstəricilərinin uçotu və monitorinqi**

Torpaqların münbitlik xassələrinin göstəricilərinin uçotu dövlət orqanlarını, bələdiyyələri, hüquqi və fiziki şəxsləri torpaqların münbitliyinin vəziyyəti barədə məlumatlarla təmin etmək məqsədi ilə aparılır.

Torpaqların münbitlik xassələrinin göstəricilərinin uçotu torpaq, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə, ekoloji və toksikoloji elmi tədqiqat işlərinin nəticələrinin məlumat toplusudur, vahid sistem üzrə aparılır və dövlət torpaq kadastrının məlumatlarına daxil edilir.

Torpaqların münbitlik xassələrinin göstəricilərinin uçotunun aparılması qaydaları müvafiq normativ hüquqi aktlarla tənzimlənir.

Münbitlik xassələrinin monitorinqi torpaqların monitorinqinin tərkib hissəsi olaraq Azərbaycan Respublikasının torpaq qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada aparılır.

M a d d ə 1 3 . **Torpaqlara aqrokimyəvi xidmət**

Torpaqların münbitlik xassələrini öyrənmək, mineral, üzvi gübrələrə və kimyəvi meliorantlara tələbatını, əkin qatında qida maddələrinin, zəhərli kimyəvi maddələrin, ağır metalların qalıq miqdarını, radiasiya səviyyəsini müəyyən etmək məqsədi ilə torpaqlarda aqrokimyəvi tədqiqat işləri aparılır.

Torpaqlarda aqrokimyəvi tədqiqat işlərinin aparılması qaydaları Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

I V f ə s i l
TORPAQLARIN MÜNBİTLİYİNİN MÜHAFİZƏSİ

M a d d ə 1 4 . **Torpaqların münbitliyinin mühafizəsinin təşkili**

Torpaqların münbitliyinin mühafizəsi torpaqlardan səmərəli istifadə olunması, münbitliyinin qorunub saxlanması, kənd təsərrüfatı yerlərinin (uqodiyalarının) məqsədli istifadə dövriyyəsindən çıxarılmasına yol verilməməsi, torpaq sahələrinin zərərli təbii və antropogen təsirlərdən qorunması məqsədi ilə həyata keçirilir.

Torpaqların münbitliyinin mühafizəsi istifadənin optimal strukturunu özündə əks etdirən, elmi cəhətdən əsaslandırılmış torpaq istifadəçiliyi normativlərinin istehsalatda tətbiqi, habelə yerquruluşu əsasında ərazinin səmərəli təşkili vasitəsi ilə həyata keçirilir.

Torpaqların münbitliyinin mühafizəsinin əsas istiqamətləri və qaydaları Azərbaycan Respublikasının torpaq qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

M a d d ə 1 5 . **Münbitliyi itirilmiş torpaqların təsərrüfat dövriyyəsindən çıxarılması və konservasiyası**

Təbii və antropogen proseslərin zərərli təsiri nəticəsində münbitliyi itirilmiş torpaqların münbitlik xassələrinin bərpası və artırılması məqsədi ilə onlar təsərrüfat dövriyyəsindən müvəqqəti çıxarılır və konservasiya edilir.

Münbitliyin itirilmə dərəcəsindən asılı olaraq konservasiya edilmiş torpaqların münbitlik xassələrinin bərpası və artırılması üçün üç dövr müəyyən edilir:

birinci dövr - üç ilədək;

ikinci dövr - üç ildən beş ilədək;

üçüncü dövr - beş ildən artıq.

Mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, torpaqların təsərrüfat dövriyyəsindən müvəqqəti çıxarılması, konservasiya edilməsi, habelə onların münbitliyinin bərpası və artırılmasına dair kompleks tədbirlər müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən həyata keçirilir.

Təbii və antropogen proseslərin zərərli təsiri nəticəsində münbitliyi itirilmiş və konservasiya edilmiş torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması, habelə onların təsərrüfat dövriyyəsinə qaytarılması işləri başa çatdırılana qədər həmin torpaqlar dövlətin və ya bələdiyyələrin müvafiq ehtiyat torpaq fonduna keçirilir, torpaq mülkiyyətçilərinə, istifadəçilərinə və icarəçilərinə torpaq qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada torpağın dəyəri ödənilir.

Torpaq mülkiyyətçilərinin, istifadəçilərinin və icarəçilərinin müraciətinə və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının razılığına əsasən konservasiya edilmiş torpaq sahələri təsərrüfat dövriyyəsinə qaytarılana qədər, dövlətin və ya bələdiyyələrin ehtiyat torpaq fondundan, onların müvəqqəti istifadəsinə və ya icarəsinə müvafiq ölçüdə torpaq sahəsi verilə bilər. Belə hallarda torpaq mülkiyyətçilərinə, istifadəçilərinə və icarəçilərinə torpağın dəyəri ödənilmir.

Münbitliyi itirilmiş torpaqların konservasiya edilməsi və təsərrüfat dövriyyəsinə qaytarılması qaydaları Azərbaycan Respublikasının torpaq qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.

M a d d ə 1 6 . Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində ekoloji tələblər

Təsərrüfat fəaliyyəti və ya təbii proseslər nəticəsində ətraf mühitə, insanlara, bitki və heyvanlar aləminə zərərli təsir göstərə bilən torpaqların istifadəsinə ekoloji tələblər qoyula bilər.

Torpaqlarda aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər tədbirlər həyata keçirildikdə müəyyən olunmuş ekoloji təhlükəsizlik normativləri və ətraf mühitin mühafizəsi tələbləri nəzərə alınmalıdır.

Ətraf mühitin mühafizəsi, torpaqların keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması və səmərəli istifadəsi xeyrinə torpaq mülkiyyətçilərinin, istifadəçilərinin və icarəçilərinin hüquqları Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə məhdudlaşdırıla və ya onlara müvafiq vəzifələr tapşırıla bilər.

Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində tətbiq edilən ekoloji tələblər Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericilik aktları ilə tənzimlənir.

M a d d ə 1 7 . Torpaqların münbitliyinin təmin olunmasına dövlət nəzarəti

Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində dövlət nəzarətinin məqsədi torpaq mülkiyyətçiləri, istifadəçiləri və icarəçiləri tərəfindən kənd təsərrüfatı yerlərinin (uqodiyalarının) qorunub saxlanmasını, habelə onların keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində qanunvericiliklə müəyyən edilmiş normalaşdırma tələblərinə əməl olunmasını təmin etməkdir.

Torpaqların münbitliyinin təmin olunmasına dövlət nəzarətini öz səlahiyyətləri daxilində müvafiq icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər.

Torpaqların münbitliyinin təmin olunmasına dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

M a d d ə 1 8 . Torpaqların münbitliyinin sığortası

Torpaq mülkiyyətçiləri, istifadəçiləri və icarəçiləri torpaqların münbitliyini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq sığortalaya bilərlər.

V f ə s i l
TORPAQLARIN MÜNBİTLİYİNİN TƏMİN OLUNMASINA DÖVLƏT HİMAYƏSİ

M a d d ə 1 9 . Torpaqların münbitliyinin təmin olunmasına dövlət himayəsinin əsas istiqamətləri

Torpaqların münbitliyinin təmin olunmasına dövlət himayəsi aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilir:

torpaqların qorunub saxlanması və münbitliyinin təmin olunması sahəsində investisiyanın ayrılması və investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması;

kənd təsərrüfatına texniki, meliorasiya və aqrokimya xidmətinin inkişafı;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində elmi tədqiqat işlərinin aparılması;

pestisidlərin və aqrokimyəvi maddələrin istehsalı, aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün maşın və texniki avadanlıq istehsalçılarına əlverişli iqtisadi mühitin yaradılması;

torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində kadrların hazırlanması və ixtisaslarının artırılması.

M a d d ə 2 0 . **Torpaqların münbitliyinin təmin olunması sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin maliyyələşdirilməsi**

Məqsədli dövlət və regional proqramlar əsasında torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində aparılan aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər tədbirlər dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilir.

Kənd təsərrüfatı yerlərinin (uqodiyalarının), kənd təsərrüfatına az yararlı və yararsız torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi dövlət tərəfindən stimullaşdırılır.

Yerli proqramlar əsasında, habelə torpaq mülkiyyətçilərinin, istifadəçilərinin və icarəçilərinin sifarişi ilə həyata keçirilən aqrotexniki, aqrokimyəvi, meliorativ, fitosanitar, eroziyaya qarşı mübarizə və digər tədbirlər mülkiyyətçilər, istifadəçilər və icarəçilər tərəfindən maliyyələşdirilir.

Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində elmi tədqiqat işlərinin aparılması, kadrların hazırlığı və ixtisaslarının artırılması dövlət büdcəsindən və büdcədənkənar vəsaitlər hesabına maliyyələşdirilir.

M a d d ə 2 1 . **Konservasiya edilmiş torpaqların dəyərinin ödənilməsi**

Təbii proseslərin zərərli təsiri nəticəsində münbitliyi itirilmiş və konservasiya edilmiş torpaqların dəyəri dövlət büdcəsindən ödənilir.

Antropogen proseslərin zərərli təsiri nəticəsində münbitliyi itirilmiş və konservasiya edilmiş torpaqların dəyəri təqsirkar şəxslər tərəfindən ödənilir.

V I f ə s i l
TORPAQLARIN MÜNBİTLİYİ HAQQINDA QANUNVERİCİLİYİN POZULMASINA GÖRƏ MƏSULİYYƏT VƏ MÜBAHİSƏLƏRİN HƏLLİ

M a d d ə 2 2 . **Əqdlərin etibarsızlığı**

Torpaqların münbitliyi haqqında qanunvericiliyin tələbləri pozulmaqla bağlanmış əqdlər etibarsızdır.

M a d d ə 2 3 . **Torpaqların münbitliyi haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət**

Torpaqların münbitliyi haqqında qanunvericiliyin pozulmasında təqsirkar olan hüquqi və fiziki şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

M a d d ə 2 4 . **Mübahisələrin həlli**

Torpaqların münbitliyinin bərpası, artırılması və mühafizəsi sahəsində mübahisəli məsələlər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq məhkəmə qaydasında həll olunur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti HEYDƏR ƏLİYEV

Bakı şəhəri, 30 dekabr 1999-cu il
№ 788-IQ

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. 15 dekabr 2017-ci il tarixli **948-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti, 12 yanvar 2018-ci il, № 7, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 1, maddə 18)**

QANUNA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

---

[1] 15 dekabr 2017-ci il tarixli **948-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti, 12 yanvar 2018-ci il, № 7, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 1, maddə 18)** ilə 1-ci maddənin birinci hissəsinin yeddinci abzasının sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmunda səkkizinci abzas əlavə edilmişdir.

[2] 15 dekabr 2017-ci il tarixli **948-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti, 12 yanvar 2018-ci il, № 7, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 1, maddə 18)** ilə 9-cu maddəyə yeni məzmunda ikinci hissə əlavə edilmişdir.